

ЕЛЕКТРОНСКА ИНДУСТРИЈА
Еи КОРПОРАЦИЈА - НИШ

УПУТСТВО
ЗА КОРИШЋЕЊЕ

Mobika

ЕЛЕКТРОНСКА РЕГИСТАР КАСА
СА ФИСКАЛНОМ МЕМОРИЈОМ
2003

САДРЖАЈ

Глава 1 Опис

* Генерални		5
опис.....		
* Спољашњи	изглед	5
касе.....		
* Технички параметри.....		6
*	Функције	6
касе.....		
* Могућности интерфејса.....		6
* Функције појединих делова.....		7
Акумулаторска батерија.....		7
Прикључивање других уређаја.....		7
Механизам штампача.....		7
Тастатура и дисплеј.....		8

Глава 2 Радни режими и режим R – Продаје

*	Опис		10
режима.....		радних	
* Режим укључивања/искључивања.....			11
*	Режим	R-	11
Продаје.....			
*		Поништавање	16
продаја.....			
*	Понављање	последње	16
продаје.....			
* Завршетак рачуна и плаћање.....			16

Глава 3 Режим X – Извештаји

*	X		20
извештаји.....		Дневни	
* Извештаји фискалне меморије.....			25

Глава 4 Режим Z – Дневни извештаји и нулирање

*Дневни финансијски извештај и нулирање касе.....		28	
*Поруке	o	грешкама	30
.....			

Глава 5 Режим PRG – Програмирање

*	Програмирање			37
(PRG1).....		радне	меморије	
*	Програмирање	фискалне	меморије	38
(PRG2).....				
* Увођење фискалне меморије у експлоатацију (PRG3).....				39

* Избор периферног уређаја.....	40
<i>Прилози</i>	
* Режији тестирања фискалне касе.....	41
* Режији калкулатора.....	44
* Подешавање сата.....	45

ОСНОВНА ПРАВИЛА ЗА РАД СА МОБИКОМ

АКО СЕ НЕ ПРИДРЖАВАТЕ УПУТСТВА, КАСА МОЖЕ ДА СЕ БЛОКИРА!

ПАЖЊА!**Штампач**

Штампач МОБИКЕ ради са котурима за папир следећих димензија:

- за стављање у уређај: Ø 40 mm (највише); ширина – 35+20 mm

Не дирајте механизам штампача за време рада

Регистар касе се чисти сувом, а ако је веома испрљана, благо навлаженом крпом.

Не користите бензин или друге разређиваче и хемикалије за чишћење апарата.

НАПАЈАЊЕ

Батерија МОБИКЕ мора да се напуни пре првог укључивања касе.

Укључите уређај за пуњење батерије одмах после дуготрајног штампања јер се батерија празни а тиме рад апарата може да се погорша.

Акумулаторску батерију МОБИКЕ може да замени само овлашћени сервисер.

ШТАМПАЧ

За време замене котура са папиром не сме да дође до падања чиода, спајалица и других чврстих предмета у механизам штампача.

Покушаји да се штампа на другим врстама папира, налепницама, фолијама које нису поменуте у овом упутству изазивају квар механизма штампача.

После стављања папира, не вуците га силом кроз механизам штампача.

Ако се механизам штампача понаша необично за време рада, одмах искључите касу.

У случају квара механизма штампача обратите се сервисеру. Не покушавајте да га сами демонтirate.

Желимо вам успешан рад са МОБИКОМ!

ГЛАВА 1

ОПИС

- * Спољашњи изглед касе
- * Технички параметри
- * Функције појединих делова
 - Акумулаторска батерија
 - Прикључивање других уређаја
 - Механизам штампача
 - Тастатура и дисплеј

ГЕНЕРАЛНИ ОПИС КАСЕ МОБИКА

МОБИКА је преносна електронска регистар каса са фискалном меморијом. Једним пуњењем уграђене акумулаторске батерије она може да одштампа више од 5000 редова. Уређај је усклађен са захтевима финансијских прописа и нарочито је погодна за рад у области:

- доставне трговине по кућама;
- поштанских услуга;
- шалтера и тезги на отвореном простору;
- услуга на паркиралиштама и у гаражама;
- трговинских објеката без централног напајања струјом као и таквих у којима нема места за монтирање обичне регистар касе.

Потрошни материјал

- термоосетљиви папир на котурима димензија: обични котур са пречником 40 mm и ширином 35+20 mm.

Спољашњи изглед МОБИКЕ

ТЕХНИЧКИ ПАРАМЕТРИ

- аутономно напајање с акумулаторског блока **4,8V/1,3 Ah** обезбеђује непрекидан рад уз штампање најмање 5000 редова;
- аутоматску контролу процеса пуњења акумулатора са спољног извора струје – 7,5V/0,5A;
- енерго независну фискалну меморију (ФМ) за чување података о обављеном промету по 9 пореских стопа и укупног промета за 2000 извештаја;
- штампач APS MP207-LV-DS, који штампа по 18 симбола у реду на траци исечка и на контролној траци;
- 2 дисплеја: за касира и за купца, ширине 10 цифара и са 13 специјалних симбола, укључујући индикатор о стању акумулаторске батерије;
- уграђени сат/календар са акумулаторском батеријом;
- тастатуру од 29 тастера (11 нумеричких и 18 функционалних);
- интерфејс типа RS232C за прикључивање РС-а, баркод скенера или електронске ваге;
- Димензије: дужина 180 x ширина 92 x висина 54 mm
- Тежина: 430 грама (са батеријом и папирним котуром пречника 40 mm)

ФУНКЦИЈЕ РЕГИСТАР КАСЕ МОБИКА:

- Програмирање, продаја и евидентирање 3000 артикала;
- Програмирање, продаја и евидентирање 10 одељења;
- Називи до 36 симбола;
- Цене до 9 999 999,99
- Пореске стопе – до 9 (А - К) са могућношћу за промену пореских стопа до 30 пута;
- Имена и лозинке 16 касира, једног администратора и једна сервисна лозинка;
- Дневни и периодични извештаји, извештаји по пореским стопама и артиклима

МОГУЋНОСТИ ИНТЕРФЕЈСА

“МОБИКА” поседује могућности за прикључивање:

- баркод скенера типа RS 232C што омогућава брзу продају робе која има баркод налепнице према стандардима EAN14, EAN13, EAN8.
- електронских вага типа КАРАТ као и других које имају исти протокол размене података.
- РС-а преко RS 232C интерфејса.

“МОБИКА” комуницира са РС-јем у 2 основна режима:

Режим **OFF-LINE**. Овај режим се користи када “МОБИКА” ради аутономно при чему се подаци о продајама и артиклима могу обрађивати и на РС-у. Програмирање и извлачење информације из електронске књижице касе врши се у основном менију “- - “. Из овог режима се излази притиском било којег тастера.

Режим **ON-LINE** јесте режим када каса ради уз обавезно прикључен РС. У овом режиму каса ради у непрекидном дијалогу са базом података у РС-ју као даљински терминал. Продаја се врши са тастатуре касе. Режим ON-LINE пружа могућност за праћење промета у реалном времену. Независно од спољашње базе података, каса подржава пуну евиденцију по пореским стопама и по касирима, спрема извештаје и фискализује дневни промет.

ФУНКЦИЈЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА

Акумулаторска батерија

Кућиште акумулаторске батерије се налази на доњој страни касе и затворено је поклопцем који се отвара и затвара благим притиском на одговарајуће ознаке.

ПАЖЊА! Акумулаторску батерију мења само овлашћени сервисер!

Прикључивање других уређаја

МОБИКА има 2 прикључка који се налазе на њеној предњој страни:
прикључак 1 – стандардни RS 232 интерфејс са могућношћу за прикључивање РС-а, баркод скенера или електронских вага;
прикључак 2 – за напајање са мрежног адаптера за AC 220 V.

Механизам штампача

Механизам штампача МОБИКЕ се налази испод горњег поклопца апарата. Пред њим је кућиште за папирни котур пречника 40 mm.

Стављање папирног котура и увлачење папира

“МОБИКА” контролише присуство контролне траке рачуна; кад траке нема, рад се блокира а на дисплеју се појави “ГР 07”. Да би се рад наставио потребно је ставити папир. Поклопац штампача се скида благим притиском на предњем крају.

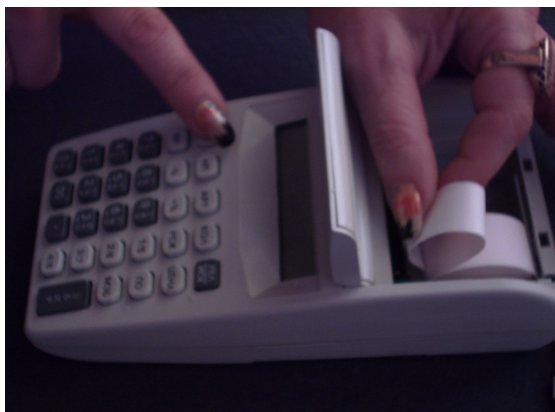

Да би се ставиле нова контролна и трака рачуна потребно је да се уклоне крајеви старих (ако има таквих).

Нове траке се очисте од лепљиве фолије и секу се под правим углом. Стављају се у кућиште за папир термоосетљивом површином одоздо. Контролна трака се ставља лево од траке рачуна.

Слободни крај контролне траке прилази доњем делу примајућег ваљка термоштампача. Притисне се тастер “▲” за увлачење папира при чему штампач прима папирну траку и увлачи је отприлике 5 cm. На исти начин се ставља трака рачуна, десно од

разделника.

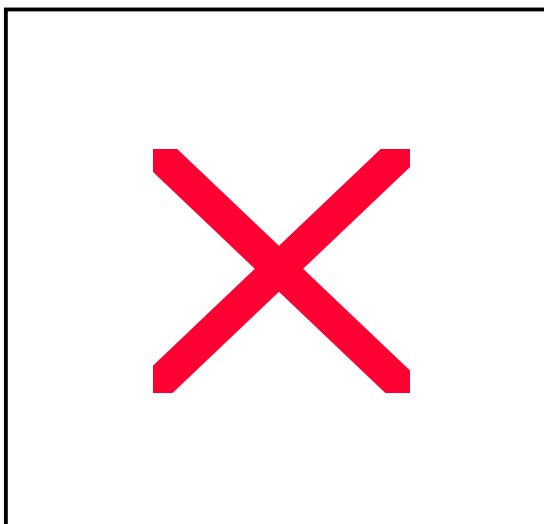
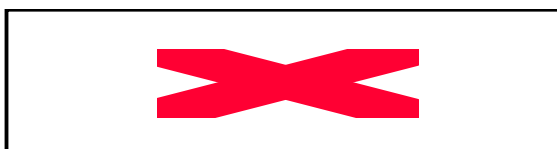

Папир се провуче кроз отвор на поклопцу који се затвара благим притиском на предњем крају. Тастером “▲” папир се увлачи до потребног нивоа за учвршћивање контролне траке на котур за намотавање.

Тастатура и дисплеј

Тастатура МОБИКЕ има **29** тастера – **11** нумеричких и **18** функционалних.

ГЛАВА 2

Радни режими и режим R – Продаје

- * Опис радних режима
- * Режим укључивања/искључивања
- * Продаје
- * Поништавање продаја
- * Понављање последње продаје
- * Завршетак рачуна и плаћање

• **Опис радних режима**

Регистар касе МОБИКА ради у четири режима којима се приступа помоћу лозинке, и у једном режиму тестирања коме се приступа без лозинке. После укључивања тастером “УКЉ/ИСК” на дисплеју се покаже “- -”. Из нерадног “- -“ стања апарата могу се бирати режими притиском тастера:

Тастер	Режим
0	Избор периферног уређаја
1	Продаја R
2	Извештаји X са подрежимима: <ul style="list-style-type: none"> • X,3-8 – текући извештаји; • X,1-2- извештаји фискалне меморије • X,9 – историја пореских стопа
3	Извештаји Z са нулирањем: <ul style="list-style-type: none"> • Z, дневни финансијски извештај
4	Програмирање PGM са подрежимима: <ul style="list-style-type: none"> • PGM.1 – програмирање радне меморије касе • PGM.2 – програмирање фискалне меморије • PGM.3 – фискализација
5	Подешавање сата
6	Режим тестирања
7	Режим калкулатора
8	Читање програмске меморије
9	Читање фискалне меморије

Из сваког стања касе притиском тастера “УКЉ/ИСК” се прелази у стање “- -“.

После притиска тастера за бирање радног режима (тастери 1, 2, 3, 4 ,5) на дисплеју се покаже позив за укуцавање лозинке (осам цртица).

За приступ режиму касир укуцава своју лозинку и притиска тастер “ЗБИР”.

Режиму R се приступа лозинкама свих касира.

Режиму **X** се прилази лозинкама касира и лозинком администратора.

Режиму **Z** се може приступити лозинком администратора, а режиму **P** лозинком администратора и сервисном лозинком, при чему администратор има приступ једино режиму **P1**.

РЕЖИМ УКЉУЧИВАЊА/ИСКЉУЧИВАЊА

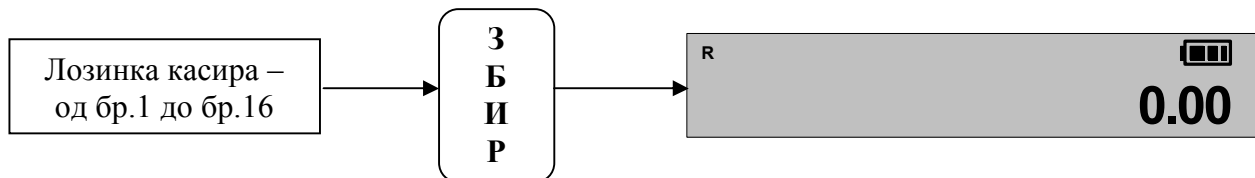
Каса се може искључити само у стању “- -” притиском тастера “УКЉ/ИСК”.
Укључивање касе врши се поновним притиском горњег тастера при чему је каса у режиму “- -”.

Примедба: При нестанку напајања каса сама прелази у режим ниске потрошње. Када се напон поново појави, мора се притиснути тастер “УКЉ/ИСК” за прелаз у режим “- -”.

- **РЕЖИМ R – ПРОДАЈЕ**

Режим Продаје R јесте основни радни режим МОБИКЕ.

Режиму се може приступати лозинком сваког касира.

ВАЖНО!!! Лозинка касира може да има између 4 и 8 бројева. За време производње уређаја програмиране су следеће лозинке:

- за касира 1 – 0001
- за касира 2 – 0002
- за касира 3 – 0003
- за касира 4 – 0004
- за касира 5 – 0005
- за касира 6 – 0006
- за касира 7 – 0007
- за касира 8 – 0008
- за касира 9 – 0009
- за касира 10 – 0010
- за касира 11 – 0011
- за касира 12 – 0012
- за касира 13 – 0013
- за касира 14 – 0014
- за касира 15 – 0015
- за касира 16 – 0016
- за администратора – 12345678

Функција тастера у режиму Продаје R

Тастери	Функције
<div style="display: flex; flex-wrap: wrap; gap: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">0</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">9</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">00</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">.</div> </div>	Нумерички тастери којима се уносе шифре, количине и други нумерички подаци.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto;"> <u>УКЉ</u> ИСК </div>	Укључивање уређаја.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">▲</div>	Увлачење папира.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">БР</div>	Брисање погрешно унешених података. Притиска се обавезно после појављивања симбола С на дисплеју.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">КОЛ х</div>	Означава да је унети број – количина .
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">БК -</div>	Уношење бар кода преко тастатуре.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">АРТ</div>	Означава да је унета шифра артикла .
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">ПНВ +</div>	Понављање последње продаје.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">ПОН ÷</div>	Поништавање продаје. Исправка.
<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">1/6</div> <div style="font-size: 20px;">÷</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">5/10</div> </div>	Продаја одговарајућег артикла програмираног као име одељења.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">ОД</div>	Бирање одељења од 6 до 10.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">НП</div>	Израчунавање дуговане суме и безготовинско плаћање. Завршетак рачуна.
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;">МЗБ</div>	Међузбир.

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; margin: 0 auto;"> З Б И Р = </div>	Израчунавање дуговане суме и плаћање у готовини.
---	--

Из сваког стања касе притиском тастера “УКЉ/ИСК” се прелази у стање “- -“.

Унос количина

Унос количина дате робе у МОБИКУ се врши помоћу нумеричких тастера и функционалног тастера “КОЛ”. У касу се може уписати највећа количина 999999,999. Децимални део броја (ако има таквог) се одваја од целог броја уз помоћ тастера “.”. Ако се то не обави, уређај схвата уведене цифре као цели број (погледати наведени пример):

П р и м е р: Унос количине за 17 комада датог артикла

Тастери, поступак и приказивање на дисплеју

<div style="display: flex; justify-content: space-around; gap: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">1</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">7</div> </div>	Унос количине помоћу нумеричких тастера.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R ▢▢▢ 0.17 </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">КОЛ</div>	Означава да је унета количина.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R QTY ▢▢▢ 17.000 </div>

П р и м е р: Унос количине за 1 кг 125 г датог артикла

Тастери, поступак и приказивање на дисплеју

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">1</div>	Унос килограма.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R ▢▢▢ 0.01 </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">.</div>	Унос децимале за евидентирање целог броја	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R ▢▢▢ 1 </div>
<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">1</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">2</div> <div style="font-size: 0.8em;">,</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">5</div> </div>	Увођење децималног дела (грама).	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R ▢▢▢ 125 </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; text-align: center;">КОЛ x</div>	Означава да је унета количина.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #f0f0f0;"> R QTY ▢▢▢ 125 </div>

Унос података са електронских вага

Ако је количина робе – тежина, она се може добити аутоматски са електронских вага прикључених на RS 232 интерфејс. Роба се ставља на вагу која је претходно укључена и спремна за рад. После тога, кад се вага више не љуља притисне се тастер “КОЛ”. Код нормалне комуникације између касе и ваге на дисплеју касе се појави измерена количина.

Ако нема комуникације, приказана је ГР 15 (грешка у комуницирању).

Порука за грешку се поништава притиском “УКЉ/ИСК” и поновним притиском тастера “КОЛ” се стартује нови покушај за добијање количине са електронске ваге.

Напомена: Рад са електронским вагама се претходно програмира у подрежиму 0.

Обављање продаје помоћу МОБИКЕ

У МОБИКУ се могу програмирати параметри 3000 различитих артикала и 10 одељења, односно најчешће коришћених артикала у том одељењу (бираних помоћу тастера “1/6”- “5/10”).

Параметри:

- назив артикла (до 36 симбола)
- пореска стопа (1 цифра вредности од 0 до 8 за пореске стопе од А-К)
- цена (до 9 цифара)
- одељење (од 1 до 10)

Унос параметара у меморију касе врши програмер помоћу таблица (видети главу Програмирање).

Помоћу касе се могу продавати артикли са претходно програмираним ценама.

Забрањена је продаја артикала чији назив и цена нису претходно програмирани.

Продаја са програмираним ценама

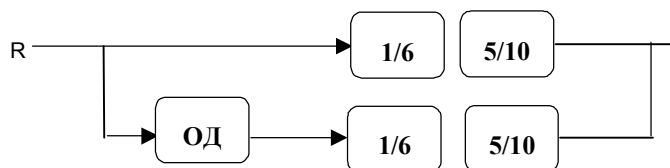
1. Продаја робе са програмираним ценама помоћу тастера “1/6”-“5/10”.

Свако одељење се може програмирати као најчешће коришћени артикал. Притиском одговарајућег тастера (на пример, “1/6”) продаја овог артикла се евидентира.

Ако желимо да изаберемо одељење са бројем већим од 5, притиснемо прво “ОД”, при чему се после сваког притиска на дисплеју приказује следеће:

После сваке продаје тастером од “1/6” од “5/10” се бирају одељења од 1 до 5 (6-10).

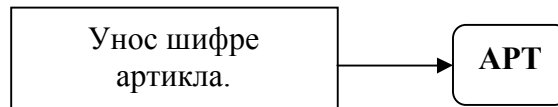
П р и м е р: Продаја артикла програмираног као одељење 3 са ценом 123.00

Тастери, поступак и приказ

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; width: 40px; margin: 0 auto;">3/8</div>	<p>Притиском на тастер 3/8 бирамо одељење 3. На дисплеју се појављује програмирана цена за овај артикал и евидентира се продаја по одговарајућој пореској стопи.</p>	
---	--	--

2. Продаја једног артикла са програмираном ценом

Осталих 3000 артикала се могу продавати помоћу шифара, са или без уноса количине. Нумеричким тастерима бира се једино шифра робе – на пример “12” и притисне се тастер “АРТ”. Тиме каса евидентира продају једног комада артикла са шифром 12 по цени која је програмирана (на пример 5,65).

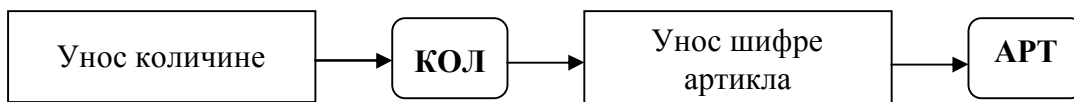

Пример: *Продаја артикла који има шифру 12 и програмирану цену 5,65*
Тастери, поступак и приказ

<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">1</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">2</div> </div> <div style="margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">АРТ</div> </div>	Показује да је укуцани број шифра. Евидентирање продаје.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> R ▢▢▢ </div> <div style="text-align: right; font-size: 1.2em; font-weight: bold;">5.65</div> </div>
--	--	---

* “АРТ” се притиска увек када се мора означити да је укуцани број – шифра артикла са програмираном ценом.

Продаја артикала са уносом количине

Пример: *Продаја 5 ком. артикала са програмираном ценом 5,65 и шифром 12.*
Тастери, поступак и приказивање на дисплеју

<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">5</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">КОЛ</div> </div>	Укуцавање количине.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> R QTY ▢▢▢ </div> <div style="text-align: right; font-size: 1.2em; font-weight: bold;">5.000</div> </div>
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">1</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">2</div> </div>	Укуцавање шифре артикла .	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> R ▢▢▢ </div> <div style="text-align: right; font-size: 1.2em; font-weight: bold;">0.12</div> </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 5px; padding: 5px; width: 30px; text-align: center;">АРТ</div>	Означава да је укуцани број шифра и завршетак продаје.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> R ▢▢▢ </div> <div style="text-align: right; font-size: 1.2em; font-weight: bold;">28.25</div> </div>

* “КОЛ” се притиска када се мора означити да је укуцани број – количина (види функције тастера).

Продаја по артиклима помоћу баркод скенера

“МОБИКА” дозвољава продају артикала уносом 13-цифреног номенклатурног броја (баркода) уместо уношења шифре.

Номенклатурни број се може унети са баркод-налепница на артиклима помоћу баркод скенера прикљученог на RS 232 интерфејс, без притискања тастера касе.

Претходно прикључен и спреман за рад, скенер се упери према баркоду робе која се

мора продати и за коју су претходно програмирани назив, цена и баркод. Кад је баркод прочитан верно, чује се кратки звучни сигнал, на индикатору се појављује програмирана цена артикла а штампач штампа продају.

Каса подржава баркодове роба према стандардима EAN14, EAN13 и EAN8.

Ако скенер не може да прочита баркод он се може унети са тастатуре касе притиском на тастер БК.

Напомена: Рад са баркод скенером је дозвољен ако је у подрежиму 0 касе предвиђен рад са баркодом.

Ако у режиму програмирања није унет номенклатурни број артикла, при покушају продаје се појави ГР 03.

ПОНИШТАВАЊЕ ПРОДАЈЕ

Поништавање продаје се може вршити само до завршетка исечка (кад је већ започело плаћање) !

Могуће је поништити последњу извршену продају као и неку од ранијих продаја у оквиру исечка.

Поништавање последње продаје врши се притиском тастера “ПОН”. !

Ако се мора поништити тачно одређена продаја, морамо да је унесемо поново, али после притискања тастера “БР”, “ПОН”.

П р и м е р: Поништавање суме (6 динара) артикла 1:

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px 10px; display: inline-block;">МЗБ</div>	Тренутна акумулисана сума – међузбир .	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> R STL <div style="clear: both; text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">60.00</div> </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px 10px; display: inline-block; margin-right: 10px;">БР</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px 10px; display: inline-block;">ПОН</div>	Почетак поништавања продаје.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> R STL <div style="clear: both; text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">- 0.00</div> </div>
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px 10px; display: inline-block;">1</div>	Унос броја артикла који ће се поништити.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> R STL <div style="clear: both; text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">54.00</div> </div>

• ПОНАВЉАЊЕ ПОСЛЕДЊЕ ПРОДАЈЕ

Последњу продају можете да поновите само ако исечак није завршен притиском “ПНВ”. Колико смо пута притисли “ПНВ”, толико пута ће се продаја поново извршити.

• ЗАВРШЕТАК РАЧУНА И ПЛАЋАЊЕ

Рачун се завршава притиском тастера “ЗБИР” кад се плаћа у готовини, или тастером “НП” кад је реч о плаћању друге врсте. Ако се пре притискања тастера за неку врсту плаћања унесе износ, каса аутоматски обрачунава курсур.

Плаћање у готовини

Кад се плаћање врши у готовини, завршетак исечка се врши помоћу тастера “ЗБИР”. Због провере суме било би добро да се претходно притисне “МЗБ” при чему се јавља међузбир. После притискања тастера “ЗБИР” на дисплеју се укључи индикатор TTL и прикаже укупна сума завршеног рачуна.

Кад се након притискања тастера "МЗБ" унесе сума коју је потрошач дао, после притискања тастера “ЗБИР” каса израчунава курс за потрошача. У овом случају на дисплеју се укључи индикатор СНГ и прикаже износ курсу. Штампа се завршетак исечка у коме се појављује укупна сума, сума примљена од потрошача и курс.

Безготовинска плаћања

Каса може такође да евидентира безготовинска плаћања што се врши помоћу тастера “НП”. Њиме се могу обезбедити 3 врсте плаћања. Након притиска тастера "МЗБ" унесе се сума коју је потрошач дао а затим тастер “НП”. На дисплеју се појављује НП 0–2 при чему се бира број врсте плаћања (0 – 2).

- 0 – плаћање у готовом (Подразумева се да се “НП” и не мора притискати. После “ЗБИР” одмах се активира плаћање у готовом, независно од тога, какво је било последње плаћање).
- 1 – врста плаћања (чек)
- 2 – врста плаћања (картица)

Мешовито плаћање

Могућа је мешовита врста плаћања. Када сума која је примљена од потрошача за одговарајућу врсту плаћања није довољна да би била плаћена укупна сума према исечку, обрачунава се остатак укупне суме “у готовини”. Исечак се може завршити другом врстом плаћања. Исечак се завршава када су прорачуната сума према унетом курсу и износ добијен од потрошача једнаки или већи него што је укупна сума у исечку.

Исечак траке, који каса штампа по завршетку сваке продаје, има следећи изглед и садржај:

	<p>Назив фирме Адреса фирме Назив објекта Адреса објекта ПИБ: 123456789026 ИБФМ: Е1000030</p>	<p>Порески идентификациони број Идентиф. број фискалног модула</p>
	<p>Статистички број Број телефона 01 КАСИР 1</p>	<p>Рекламни блок Име касира</p>
<1><2><3><АРТ>	<p>Хлеб Сава 500 20,00</p>	<p>Назив производа Цена и ознака пореске стопе</p>
< 1>< 2><АРТ>	<p>А Млеко Суб.3.2. 32,00</p>	
<БР>,<ПОН>, < 1><2><3><АРТ>	<p>А СТОРНО Хлеб Сава 500 20,00</p>	
Тастер <ЗБИР>	<p>А</p>	
	<p>СА: 0,00% ПА: 0,00 ПТ: 0,00 ЕА: 32,00 ЕТ: 32,00</p>	<p>Пореска стопа "А" Износ пореза по пореској стопи "А" Укупан износ пореза Евидентирани промет по пор.стопе"А"</p>
	<p>ЗА УПЛАТУ: 32,00</p>	<p>Укупно евидентирани промет Уплаћени износ готовином</p>
	<p>ГОТОВИНА: 32,00</p>	<p>Укупно уплаћено</p>
	<p>УПЛАЋЕНО: 32,00</p>	<p>Износ повраћаја</p>
	<p>ПОВРАЋАЈ: 0,00</p>	<p>Датум и време сачињавања фиск.исечка Редни број фиск.исечка и фиск.лого</p>
	<p>28.08.2003 — 13:50</p>	
БИ: 53		

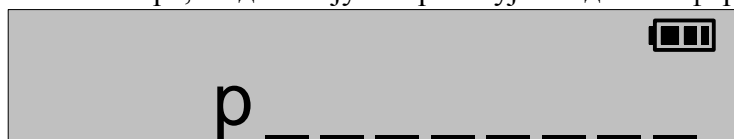
ГЛАВА 3

Режим X – Извештаји

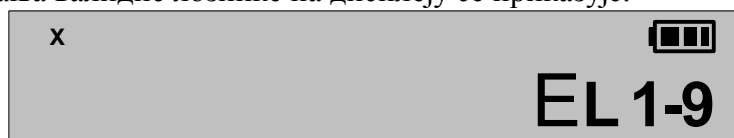
- * X Дневни извештаји
- * Извештаји фискалне меморије

• X ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈИ

Овом режиму се приступа из стања “- -” касе притиском тастера “2”. Каса очекује укуцавање лозинке касира, на дисплеју се приказује следећа информација:

После укуцавања валидне лозинке на дисплеју се приказује:

касир може да притисне тастере од “1” до “9” или “ЗБИР”. Притиском “УКЉ/ИСК” излази се у “- -”.

Притиском тастера “ЗБИР” се позива читање дневног финансијског извештаја.

1. Извештај по артиклима. Позива се притиском тастера “3” и штампа:

ИЗВЕШТАЈ #3 АРТИКАЛ	
Назив артикала	#005 АРТИКАЛ 5
Промет артикала	5,68
	#500 АРТИКАЛ 500
	7644,00

Укупни промет	СУМА: 7649,68

	19.04.2003 - 14:19

2. Извештај по одељењима: Позива се притиском тастера “4” и штампа:

- назив и промет одељења
- бројеве одељења

ИЗВЕШТАЈ #4 ОДЕЉЕЊЕ	
#1 ОДЕЉЕЊЕ 1	8830.19
#2 ОДЕЉЕЊЕ 2	724,45
#3 ОДЕЉЕЊЕ 3	1432,12

СУМА:	10986,76

	19.04.2003 -
	14:20

3. Извештај по пореским стопама. Позива се притиском тастера “5” и штампа:

- активни комплет пореских стопа
- промет по свакој стопи
- нето по свакој стопи
- порез по свакој стопи
- укупан промет, промет за робу без пореза, робу са порезом

ИЗВЕШТАЈ #5	
ИЗН.-ПРОМЕТ,ПОРЕЗА	
СА : 00.00%	
ПРОМЕТ:	10245,00
НЕТО:	10245,00
ПОРЕЗ:	0,00
СГ: 00.00%	
ПРОМЕТ:	164,04
НЕТО:	164,04
ПОРЕЗ:	0,00
СД 20.00%	
ПРОМЕТ:	369,57
НЕТО:	369,57
ПОРЕЗ:	0,00
СЂ 20.00%	
ПРОМЕТ:	1246,94
НЕТО:	1246,94
ПОРЕЗ:	0,00
СЕ 20.00%	
ПРОМЕТ:	296,25
НЕТО:	296,25
ПОРЕЗ:	0,00
СЖ: ** **%	
ПРОМЕТ:	0,00
НЕТО:	0,00
ПОРЕЗ:	0,00
СИ: ** **%	
ПРОМЕТ:	0,00
НЕТО:	0,00
ПОРЕЗ:	0,00 СЈ:
** **%	
ПРОМЕТ:	0,00
НЕТО:	0,00
ПОРЕЗ:	0,00 СК:
** **%	
ПРОМЕТ:	0,00
НЕТО:	0,00
ПОРЕЗ:	0,00
ПРОМЕТ:	12321.80
ПРОМЕТ БЕЗ ПОРЕЗА:	10409.04
ПРОМЕТ СА ПОРЕЗОМ:	1912.76
ПОРЕЗ:	1111,66
19.04.2003	- 14:21

4. Извештај о активном касиру. Позива се притиском тастера “6” и штампа:

ИЗВЕШТАЈ #6	
КАСИР	
Име/презиме и број касира	КАСИР 5 #5
Број купаца	Број купаца: 3
Вредност поништавања	СТОРНО: 0.00
Суме у готовом	ГОТОВИНА: 1322,60
Укупан промет	ПРОМЕТ: 1322,60

19.04.2003	-
14:35	

Ако је режиму X приступио администратор, притиском тастера 6 се штампа извештај пружајући информацију о 16 касира посебно, тј. број потрошача, поправке и укупни промет.

5. Општи извештај касе. Овај извештај је сличан извештају о касиру. У њему су сумиране вредности за све касири. Позива се притиском тастера "7" и штампа:

ИЗВЕШТАЈ #7	
ИЗНОС	
Број купаца	Број купаца: 3
Број поништавања и њихова вредност	СТОРНО: 0
	0.00
Суме у готовом	АРТИКАЛ: 50,00
Укупан промет	ОДЕЉЕЊЕ: 1096,63
	ГОТОВИНА: 1322,60
	ИЗНОС: 1322,60

19.04.2003	- 14:25

6. Извештај артикала са не-нултим ценама. Позива се тастером "8" и штампа:

ИЗВЕШТАЈ #8		
АРТ.НЕ-НУЛТА ЦЕНА		
Шифра артикла и назив артикла	#005 АРТИКАЛ 5	
Пореска стопа и одељење артикла	А*ОД:1	5,68
	#500 АРТИКАЛ 500	.
	В*ОД:2	7644,00

19.04.2003	-	14:22

Цена артикала

7. Историја пореских стопа. Позива се притиском тастера "9" и штампа:

ИЗВЕШТАЈ #9 ПОРЕЗ		
	УС: 0	
	БС: 0	
Датум промена пореске стопе	15.04.03	15:00
Вредност пореских стопа	СА: 0,00%	
	СГ: 0,00%	
	СД: 20,00%	
	СЂ: 20,00%	
	СЕ: 20,00%	
	СЖ: **, **%	
	СИ: **, **%	
	СЈ: **, **%	
	СК: **, **%	
	19.04.2003	-
	14:19	

8. Дневни извештај без нулирања. Позива се притиском тастера “ЗБИР” и штампа информацију о дневном извештају.

	Назив фирме	
	Адреса фирме	
	Назив објекта	
	Адреса објекта	
Порески идентификациони број	ПИБ: 123456789026	
Идентификациони број фискалног модула	ИБФМ: E1000030	

	Пресек стања	

Укупан број ресета	УР: 10	
Број ресета у извештајном периоду	БР: 0	

Укупан број промена пореских стопа	УС: 2	
Број промена пореских стопа у извештајном периоду	БС: 0	
Вредност пореске стопе "А" у процентима	СА: 0,00%	
	СГ: 0,00%	
	СД: 20,00%	
	СЂ: 20,00%	
	СЕ: 20,00%	
Вредност пореске стопе "Ж" је недефинисана	СЖ: **, **%	
	СИ: **, **%	
	СЈ: **, **%	
	СК: **, **%	

Износ пореза по пореској стопи "А"	ПА: 0,00	
	ПГ: 0,00	
	ПД: 20,00	
	ПЂ: 20,00	
	ПЕ: 20,00	
	ПЖ:	
	ПИ:	
	ПЈ:	
	ПК:	
Износ укупног пореза у извештајном периоду	ПТ:	

Вредност промета по пореској стопи "А"	ЕА: 0,00	
	ЕГ: 0,00	
	ЕД: 20,00	
	ЕЂ: 20,00	
	ЕЕ: 20,00	
	ЕЖ:	
	ЕИ:	
	ЕЈ:	
	ЕК:	
Вредност укупног промета	ЕТ: 0,00	

Средство плаћања умањено за повраћај средства	ГОТОВИНА:	
	ЧЕК:	
Средство плаћања Укупно плаћено средством	КАРТИЦА:	

Датум и време сачињавања пресека стања	28.08.2003	14:45
Редни број првог и последњег фискалног исечка у и.п.	БИ: 40 - 78	
Редни број последњег дневног извештаја	БД: 24	
Број преосталих дневних извештаја и фискални лого	БП: 2395	

• ИЗВЕШТАЈИ ФИСКАЛНЕ МЕМОРИЈЕ

Када је фискална меморија уведена у експлоатацију, овај режим се користи за читање из фискалне меморије дневних извештаја и за израду периодичних извештаја. Њима се приступа на следећи начин:

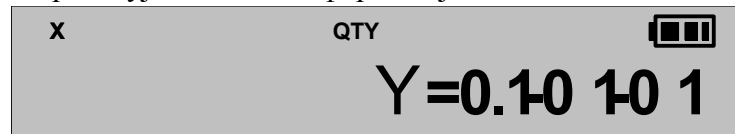
Кад изаберемо “1”, притискамо “ЗБИР” и на дисплеју се приказује следећа информација:

Ово је датум почетка извештаја у формату ДД-ММ-ГГ.

Затим потврђујемо помоћу “ЗБИР”.

На дисплеју се приказује следећа информација:

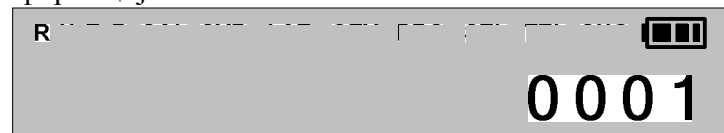

Ово је датум завршетка извештаја. Следи потврда са “ЗБИР” и извештај се штампа.

НАПОМЕНА: Каса прати, да ли су датуми исправни и не дозвољава да се пређе на следећи поступак, ако датум није исправан.

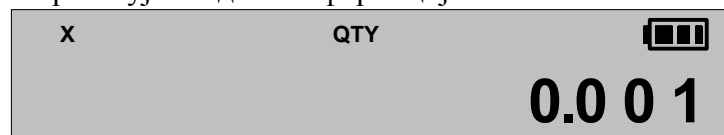
1. **Извештај по блоковима фискалне меморије:** Кад изаберемо “2” на дисплеју се приказује следећа информација:

Ово је блок почетка извештаја.

Затим потврђујемо помоћу “ЗБИР”.

На дисплеју се приказује следећа информација:

Ово је блок завршетка извештаја.

После потврђивања са “ЗБИР” извештај се штампа.

НАПОМЕНА: Каса прати, да ли су подаци о бројевима блокова исправни и не дозвољава да се пређе на следећи поступак, ако подаци нису исправни.

	Назив фирме	
	Адреса фирме	
	Назив објекта	
	Адреса објекта	
Порески идентификациони број	ПИБ :	123456789026
Идентификациони број фискалног модула	ИБФМ:	E1000030
	ПЕРИОДИЧНИ ИЗВЕШТАЈ	
		17.08.03
		24.08.03
Укупан број ресета	УР:	10
Број ресета у извештајном периоду	БР:	0
Укупан број промена пореских стопа	УС:	2
Број промена пореских стопа у извештајном периоду	БС:	0
Вредност пореске стопе "А" у процентима	СА:	0,00%
	СГ:	0,00%
	СД:	20,00%
	СЂ:	20,00%
	СЕ:	20,00%
Вредност пореске стопе "Ж" је недефинисана	СЖ:	**,**%
	СИ:	**,**%
	СЈ:	**,**%
	СК:	**,**%
Износ пореза по пореској стопи "А"	ПА:	0,00
	ПГ:	0,00
	ПД:	1231,87
	ПЂ:	1256,40
	ПЕ:	5015,13
	ПЖ:	0,00
	ПИ:	0,00
	ПЈ:	0,00
	ПК:	0,00
Износ укупног пореза у извештајном периоду	ПТ:	7503,40
Вредност промета по пореској стопи "А"	ЕА:	700,00
	ЕГ:	1100,00
	ЕД:	7391,20
	ЕЂ:	7538,40
	ЕЕ:	30090,80
	ЕЖ:	0,00
	ЕИ:	0,00
	ЕЈ:	0,00
	ЕК:	0,00
Вредност укупног промета	ЕТ:	46820,40
Датум и време сачињавања периодичног извештаја	28.08.2003	— 14:45
Редни број првог и последњег фискалног исечка у и.п.	БИ:	40 - 78
Редни број првог и последњег дневног извештаја у и.п.	БД:	15 - 20
Број преосталих дневних извештаја и фискални лого	БП:	1395

Из ових режима се излази са “УКЉ/ИСК”.

ГЛАВА 4

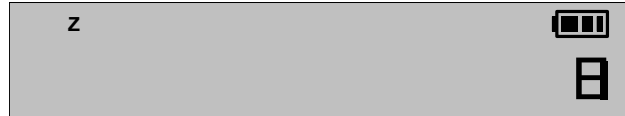
Режим Z – Дневни извештаји и нулирање

- ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈИ И НУЛИРАЊЕ

Овом режиму се приступа из стања “- -” касе притиском тастера “3”. Каса очекује укуцавање лозинке администратора, на дисплеју се приказује следећа информација

После укуцавања исправне лозинке на дисплеју се приказује:

тј. оператор може да притисне тастере “ЗБИР” . Притиском “УКЉ/ИСК” излази се у “- -”. Притиском на “ЗБИР” штампа се информација дневног извештаја са нулирањем и уписом у фискалну меморију.

Порески идентификациони број	Назив фирме		
Идентификациони број фискалног модула	Адреса фирме		
	Назив објекта		
	Адреса објекта		
	ПИБ: 123456789026		
	ИБФМ: E1000030		

	ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ		

Укупан број ресета	УР: 5		
Број ресета у извештајном периоду	БР: 1		
Датум, време и тип ресета	28.08.2003	-	
	15:35		

Укупан број промена пореских стопа	УС: 3		
Број промена пореских стопа у извештајном периоду	БС: 1		
Датум и време промене пореских стопа	28.08.03	-	15:35
Вредност пореске стопе "А" у процентима	СА: 0,00%		
	СГ: 10,00%		
	СД: 20,00%		
	СЂ: 20,00%		
	СЕ: 20,00%		
	СЖ: **, **%		
	СИ: **, **%		
	СЈ: **, **%		
	СК: **, **%		

Износ пореза по пореској стопи "А"	ПА:		0,00
	ПГ:		0,00
	ПД:		1231,87
	ПЂ:		1256,40
	ПЕ:		5015,13
	ПЖ:		0,00
	ПИ:		0,00
	ПЈ:		0,00
	ПК:		0,00
Износ укупног пореза у извештајном периоду	ПТ:		7503,40

Вредност промета по пореској стопи "А"	ЕА:		700,00
	ЕГ:		0,00
	ЕД:		7391,20
	ЕЂ:		7538,40
	ЕЕ:		30090,80
	ЕЖ:		0,00
	ЕИ:		0,00
	ЕЈ:		0,00
	ЕК:		0,00
Вредност укупног промета	ЕТ:		45720,40

Датум и време сачињавања дневног извештаја	28.08.2003	-	14:45
Редни број првог и последњег фискалног исечка у и.п.	БИ: 68	-	78
Редни број дневног извештаја	БД: 24		
Број преосталих дневних извештаја и фискални лого	БП: 1976		

“МОБИКА” даје упозоравајућу поруку о броју преосталих извештаја који се могу уписати у фискалну меморију, ако их има мање од 50.

ХХ БП.

Број преосталих дневних извештаја

До увођења касе у експлоатацију сви документи које она издаје јесу врсте **ИНФО**.

Из овог режима се излази задржавањем “УКЉ/ИСК”.

ПОРУКЕ О ГРЕШКАМА

На дисплеју се могу појавити следеће грешке у виду:

ГРЕШКА	ОПИС
1	Препуњено
2	Недефинисана пореска група
3	Нема таквог артикла
4	Нулта цена
5	Артикли или одељење без имена
6	Грешка у фискалној меморији
7	Нема папира у штампачу
8	Висока температура главе штампача
9	Грешка сата
10	Ниски напон
11	Препуњено - у фискалној меморији
12	Број ресета > 50
13	Препуњење максималног дневног промета, капацитет > X XXXXX XXX (,) XX
14	Отказивање дисплеја
15	Грешка при комуникацији са периферијом

ГЛАВА 5

Режим Програмирање

- Програмирање оперативне меморије
- Програмирање фискалне меморије
- Увођење фискалне меморије у експлоатацију
- Избор периферног уређаја

Режиму програмирања приступа се из стања “- -” само код нулиране касе после притиска тастера “4” и уноса лозинке (администратора или сервисера). Ако је унета лозинка администратора, доступна је програмирању само потрошачка меморија, док су код сервисне лозинке доступни су сви нивои програмирања.

После почетка режима “Програмирање” на дисплеју се приказује:

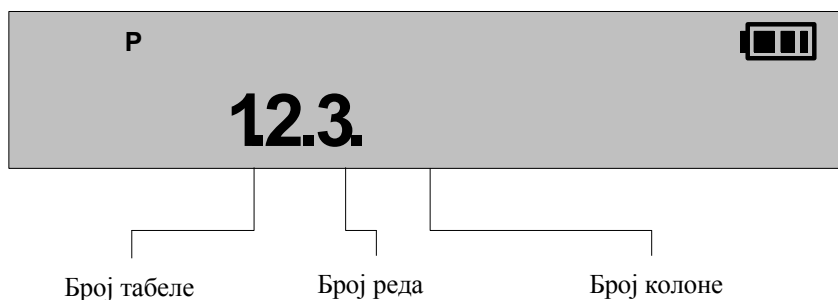

Програмирање радне меморије бира се притиском нумеричког тастера “1”.

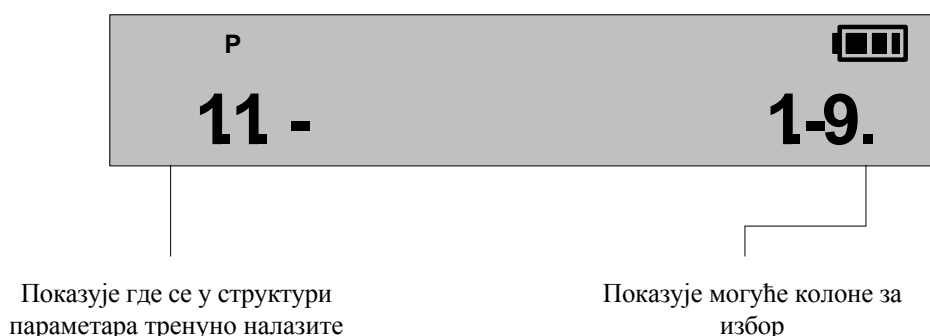
Програмирање фискалне меморије бира се притиском нумеричког тастера “2”.

Увођење фискалне меморије у експлоатацију бира се притиском нумеричког тастера “3”.

Сви параметри који се могу програмирати обликовани су у табеле. Свака табела има одређени број редова, сваки ред – колоне, при чему су колоне симболичке и нумеричке. На индикатору, параметри су приказани на следећи начин:

Када сте у режиму програмирања, на дисплеју се приказује следећа информација према којој се можете оријентисати у којој табели, на ком реду и којој колони се налазите и какве су ваше могућности за избор:

Функције тастера

У режиму програмирања се уносе сви параметри потребни за правилни рад регистар касе. Помоћу одређених функционалних и нумеричких тастера прилази се потребном параметру, он се уноси, коригује, штампа и уписује.

Функционални тастери

УКЉ ИСК	Притиском овог тастера - независно од тога у којој табели, на ком реду или колони се налазите, програмирање се зауставља и регистар каса прелази у режим “- -”.
ОД	Притиском овог тастера се враћа на почетак табеле.
БР	Притиском овог тастера се претходно уведена вредност брише.
АРТ	Притиском овог тастера се приступа уносу нове вредности за дату колону.
НП	Притиском овог тастера се на штампачу штампа одређени параметар.
МЗБ	Притиском овог тастера се потврђује унета вредност и излази из режима уноса за дату колону.
З Б И Р	Притиском овог тастера се информација о датом параметру уписује у меморију.

Информациони тастери

Информациони тастери у режиму уноса цифарне информације уписују приказану цифру, а у режиму уноса симболичке информације уписују један од симбола (слово или знак). Који ће симбол бити уписан, зависи од броја притисака на одговарајући тастер. Симболи који се приказују одговарајућим бројем притисака одређеног тастера дати су у следећој табели:

Тастер	Број притисака када се уноси текст							
	1	2	3	4	5	6	7	8
“0”	“Ч” – 215	“Ц” – 143	“Ш” – 216	“ч” – 247	“ц” – 159	“ш” – 248	“space” – 32	“0” – 48
“1”	“П” – 207	“Р” – 208	“С” – 209	“п” – 239	“р” – 240	“с” – 241	“!” – 33	“1” – 49
“2”	“Т” – 210	“Ђ” – 142	“У” – 211	“т” – 242	“ђ” – 158	“у” – 243	“:” – 58	“2” – 50
“3”	“Ф” – 212	“Х” – 213	“Ц” – 214	“ф” – 244	“х” – 245	“ц” – 246	“№” – 185	“3” – 51
“4”	“И” – 200	“Ј” – 163	“К” – 202	“и” – 232	“ј” – 188	“к” – 234	“”” – 148	“4” – 52
“5”	“Л” – 203	“Љ” – 138	“М” – 204	“л” – 235	“љ” – 154	“м” – 236	“*” – 42	“5” – 53
“6”	“Н” – 205	“Њ” – 140	“О” – 206	“н” – 237	“њ” – 156	“о” – 238	“=” – 61	“6” – 54
“7”	“А” – 192	“Б” – 193	“В” – 194	“а” – 224	“б” – 225	“в” – 226	“,” – 44	“7” – 55
“8”	“Г” – 195	“Д” – 196	“Ђ” – 128	“г” – 227	“д” – 228	“ђ” – 144	“+” – 43	“8” – 56
“9”	“Е” – 197	“Ж” – 198	“З” – 199	“е” – 229	“ж” – 230	“з” – 231	“-” – 45	“9” – 57

Врсте режима за унос

- Унос броја

У овом режиму на дисплеју се приказује:

Показује да се уноси број

Показује број дозвољених цифара

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”-“9”, “БР”, “МЗБ”, “УКЉ/ИСК”.

У овом режиму регистар каса аутоматски прати величину унешеног броја и не дозвољава унос вредности ван ове величине. (На пример: за број одељења – једаноцифрени број са могућим вредностима од 1 до 10).

- Унос процента

У овом режиму на дисплеју се приказује:

Показује да се уноси проценат

Показује број дозвољених цифара

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”-“9”, “БР”, “МЗБ”, “УКЉ/ИСК”.

Опсег у режиму уноса процента је од 0.00% до 99.99% при чему се уносе само бројеви без децимале. (На пример: за 1.23% се уводи “123”, за 0.10% се уводи “10”, за 0.03% се уноси “3”, за 50.50% се уноси “5050”. Обратите пажњу да се нуле испред децимале не уносе али после ње се обавезно уносе!)

Напомена: Забрањена пореска стопа се уноси укуцавањем “ ” (четири тачке)

- Унос цене

У овом режиму на дисплеју се приказује:

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”-“9”, “БР”, “МЗБ”, “ОД”, “УКЉ/ИСК”.

Дозвољени опсег у овом режиму је од 0,00 до 9 999 999,99 за децималне бројеве. Обратите пажњу да се овде исто не уноси децимала али небитне нуле после ње се уносе (када се уносе децимални бројеви), тј. за цену 1.23 се уноси “123”, за 15.6 се уноси “1560”, за 1234.00 се уноси “123400”. Када је регистар каси задато да ради целим бројевима – за цену 12300 се уноси “12300”, тј. бројеви после децимале се не уносе.

- Унос лозинке

У овом режиму на дисплеју се приказује:

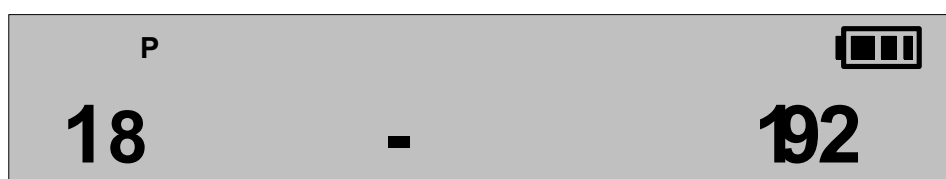

Показује да се уноси лозинка

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”-“9”, “БР”, “МЗБ”, “ОД”, “УКЉ/ИСК”. Лозинка може да има између 4 и 8 бројева а најмање 4.

- Унос текста

У овом режиму на дисплеју се приказује:

Показује колико још симбола се може унети

Показује код текућег симбола

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”-“9”, “БР”, “МЗБ”, “ОД”, “УКЉ/ИСК”, “ЗБИР”.

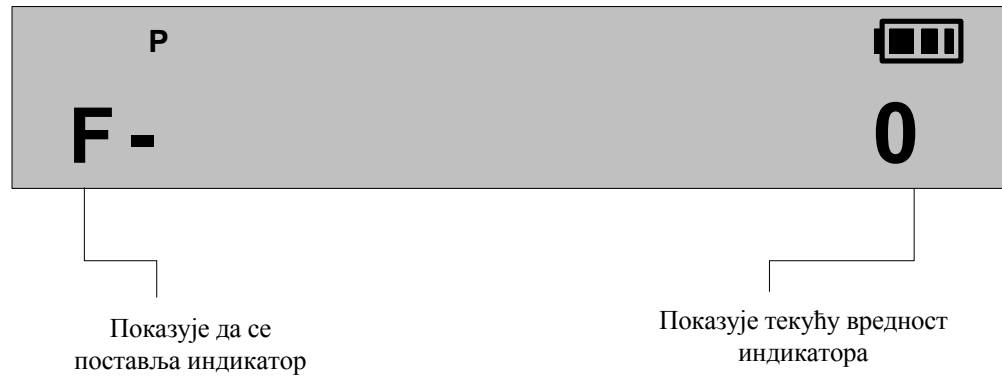
Притиском одређеног информационог тастера одговарајући број пута уноси се потребан симбол (слово или специјални знак). Притиском другог информационог тастера симбол оног раније притиснутог се замењује аутоматски. Кад се морају унети два једнака симбола или суседни симболи, они се уносе једним истим тастером при чему се после

појављивања кода прво притиска тастер “МЗБ”. Ако смо већ укуцали потребан текст и ако има још слободних позиција, притиснемо тастер “ЗБИР”.

На пр., за унос текста "Млеко" обављају се следећи поступци: “5” – три пута, “МЗБ”, “5” – три пута (а не четири, зато што је притиском тастера “МЗБ” већ откуцан први код тастера 5), “9” – четири пута, “4” – шест пута, “6” – шест пута, “МЗБ”, “ЗБИР”.

- **Постављање индикатора**

У овом режиму на дисплеју се приказује:

Дозвољени тастери у овом режиму су “0”, “1”, “БР”, “МЗБ”, “ОД”, “УКЉ/ИСК”.

Индикатори могу имати вредност 0 или 1. После уноса потребне вредности притиска се “МЗБ”.

ТАБЕЛЕ И ПАРАМЕТРИ У ВЕЗИ СА ПРОГРАМИРАЊЕМ КАСЕ**1. ПРОГРАМИРАЊЕ РАДНЕ МЕМОРИЈЕ****1.1. Рекламне поруке (табела 1.1)**

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Порука 1-ви ред одозго	највише 18 симбола	Празно- подразумева се
2	Порука 2-ги ред одозго	највише 18 симбола	Празно- подразумева се
3	Порука 3-ћи ред одозго	највише 18 симбола	Празно- подразумева се
4	Порука 4-ги ред одозго	највише 18 симбола	Празно- подразумева се
5	Штампање поруке 1 одозго	0 или 1	0 – не штампа се, 1 – штампа се. Подразумева се – 0
6	Штампање поруке 2 одозго	0 или 1	
7	Штампање поруке 3 одозго	0 или 1	
8	Штампање поруке 4 одозго	0 или 1	
9	Штампање графичког логоа	0 или 1	

1.2. Одељења (Табела 1.2)

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Број одељења	Од 1 до 10	
2	Назив одељења (најчешће коришћен артикл)	највише 18 симбола текст	Подразумева се STAND x (x=од 1 до 8)
3	Пореска група	Од 0 до 8	Подразумева се 0
4	Најчешће коришћена цена	(највише 999 999 999)	Подразумева се 0.00 . Децимална се не укуцава. Бројеви после ње се укуцавају обавезно.

1.3. Артикли (Табела 1.3)

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Шифра артикла	Од 1 до 3000	
2	Назив артикла	највише 18 симбола	Подразумева се "ARTICLE xxx" (xxxx=1÷3000)
3	Назив артикла	највише 18 симбола	Подразумева се "ARTICLE xxx" (xxxx=1÷3000)
4	пореска стопа	од 0 до 8	Подразумева се 0
5	На ком одељељу је артикал	Од 1 до 10	Подразумева се 1
6	Цена	највише 9 бројева (999 999 999)	Подразумева се 0.00. Децимала се не укуцава. Бројеви после ње се укуцавају обавезно.
7	Номенклатурни број (баркод)	највише 13 симбола	Подразумева се да је празно

1.4. Касири (Табела 1.4)

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Број касира	Од 1 до 16	
2	Име касира	Највише 18 симбола	Подразумева се да је “OPERATOR x” (x=1ч10)
3	Лозинка касира	Од 4 до 8 бројева	Подразумева се 00xx; xx = број касира – 1, тј. за касира бр.1 лозинка је 0001, а за касира бр.16 – 0016.

1.5. Врсте плаћања (Табела 1.6)

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Број врсте плаћања	Од 1 до 3	
2	Назив врсте плаћања	Највише 18 симбола	
3	Курс врсте плаћања	од 0 до 99999999	Подразумева се 1,00.

1.6. Лозинка администратора (Таблица 1.7)

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	лозинка администратора	од 4 до 8 бројева	подразумева се да је 12345678

2. ПРОГРАМИРАЊЕ ФИСКАЛНЕ МЕМОРИЈЕ

Програмирање фискалне меморије као и фискализацију касе “МОБИКА” врши произвођач или овлашћена сервисна организација!

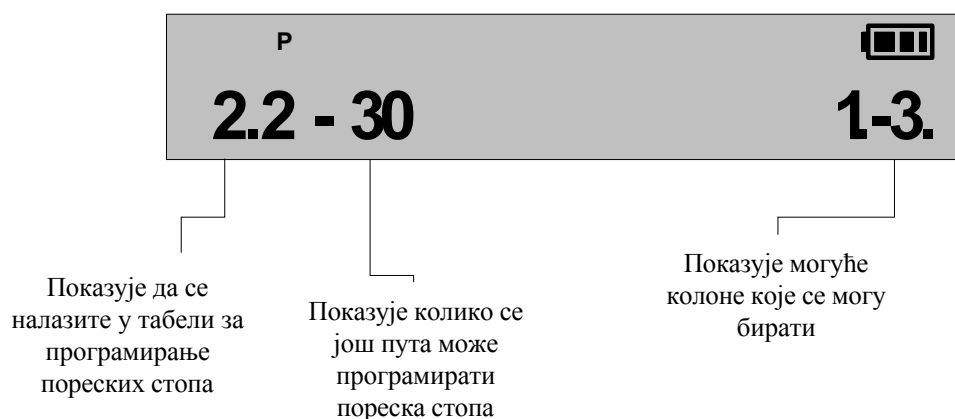
Да би се купљена фискална каса увела у експлоатацију морате се обратити овлашћеном сервису.

Број колоне	Назив параметра	Опсег	напомена
1	Назив трговца	Највише 18 симбола.	Подразумева се празно. Може да се мења више пута.
2	Назив објекта	Највише 18 симбола.	Подразумева се празно. Може да се мења више пута.
3	Адреса фирме	Највише 18 симбола.	Подразумева се празно. Може да се мења више пута.
4	Број телефона објекта	Највише 18 симбола.	Подразумева се празно. Може да се мења више пута.
5	Статистички број	Највише 18 симбола.	Подразумева се празно. Може да се мења више пута.
6	Порески број (ПИБ)	Највише 14 симбола.	Подразумева се празно. Може да се упише само једном.

2.2. Пореске стопе (могу се мењати 30 пута):

Број колоне	Назив параметра	Опсег	Напомена
1	Број групе	Од 0 до 8	
2	Процент стопе	Од 0.00% до 99.99%	

НАПОМЕНА: Бројач промена се смањује сваки пут притиском на тастер “ЗБИР”.

3. УВОЂЕЊЕ У ЕКСПЛОАТАЦИЈУ (ФИСКАЛИЗАЦИЈА)

У овом режиму на дисплеју се појављује:

ако уређај није фискализован, и

ако је уређај фискализован.

Ако уређај није фискализован, фискализација се врши притиском тастера “ЗБИР”. Ако је уређај већ фискализован и притисне се тастер “ЗБИР”, он већ има функцију тастера “НП”, тј. штампа се информација у вези са фискализацијом касе.

ПАЖЊА! Пре него се приступи фискализацији касе, обавезно је укуцавање података о фирми као и подешавање времена и датума!

Избор периферног уређаја

Режиму избора врсте периферног уређаја приступа се из стања "--" притиском тастера 0. На дисплеју се појављује:

Нула (лево) показује да сте у режиму избора врсте периферног уређаја помоћу кога каса ради (**напомена**: могуће је радити само једном врстом уређаја истовремено). Постоји 5 могућности за бирање и то:

1. **Подешавање касе или нема периферног уређаја.** Каса ради са интерфејсом за параметризацију са РС. Подешавање интерфејса: 57600 бит/сек, без контроле парности, 8 бита података, 1 стоп бит.

2. **Ваге.** Подешавање интерфејса: 9600 бит/сек, без контроле парности, 8 бита података, 1 стоп бит.

3. **Баркод скенер.** Подешавање интерфејса: 38400 бит/сек, без контроле парности, 8 бита података, 1 стоп бит. Скенер мора да буде подешен према овим параметрима интерфејса да не би преносио симбол за контролну суму. Терминатор за завршетак мора да буде CR/LF и да конвертује стандард EAN на EAN 13. Програм касе подржава само стандарде EAN 8/13/14.

4. **ON-LINE режим.** Подешавање интерфејса: 57600 бит/сек, без контроле парности, 8 бита података, 1 стоп бит.

5. **OFF-LINE режим.** Подешавање интерфејса: 57600 бит/сек, без контроле парности, 8 бита података, 1 стоп бит.

Подразумева се да је каса подешена да ради у режиму 0, тј. нема прикљученог периферног уређаја и да ће се комуникационим интерфејсом преносити команде и подаци у вези са њеном параметризацијом.

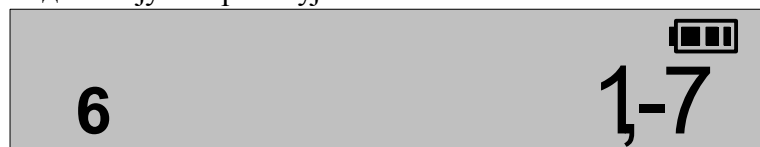
Промена режима врши се притиском нумеричког тастера 1-5 после чега се прелази у режим "--".

Из режима "0" се излази притиском тастера "УКЉ/ИСК" или избором периферног уређаја.

РЕЖИМИ ТЕСТИРАЊА ФИСКАЛНЕ КАСЕ

- * тестирање штампача;
- * тестирање дисплеја;
- * тестирање фискалне меморије;
- * тестирање батерије;
- * тестирање сензора/давача за папир;
- * тестирање RS 232 интерфејса;
- * тестирање тастатуре;

Режиму тестирања се приступа из стања “- -” притиском тастера “6”. Када се стартује режим тестирања, на дисплеју се приказује:

Тестирање штампача и софтвера бира се притиском нумеричког тастера “1”.

Тестирање дисплеја бира се притиском нумеричког тастера “2”.

Тестирање фискалне меморије бира се притиском нумеричког тастера “3”.

Тестирање батерије бира се притиском нумеричког тастера “4”.

Тестирање сензора за папир бира се притиском нумеричког тастера “5”.

Тестирање RS 232 интерфејса бира се притиском нумеричког тастера “6”.

Тестирање тастатуре бира се притиском нумеричког тастера “7”.

Сваки тест се може прекинути притиском тастера. На дисплеју се приказује почетни мени режима тестирања.

Из режима тестирање се може изаћи у свако време у режим “- -” притиском тастера “БР”.

Тестирање штампача

За време овог тестирања штампач штампа тест исечак со верзија софтвера регистар касе:

```
КАСА-МОБИКА  
FW v.1.1  
ИБФМ:  
Ei0000020
```

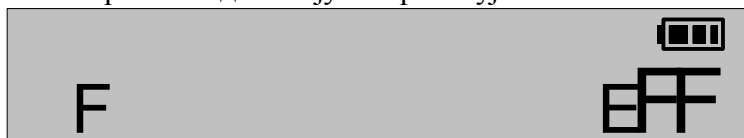
у коме су укључени сви могући симболи који се могу унети са тастатуре.

Тестирање дисплеја

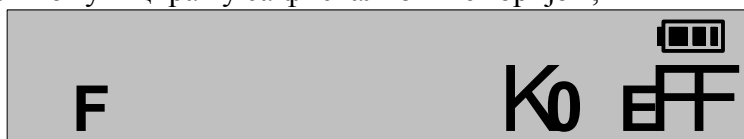
За време овог тестирања на дисплеју се приказују цифре од 0 до 9 при чему се у интервалу од просечно 0,5 секунди појављају бројеви са десне стране и крећу се налево, чиме се тестира радна способност свих сегмената дисплеја. Затим се на дисплеју укључе сви сегменти (укључујући и специјалне симболе).

Тестирање фискалне меморије.

За време овог тестирања на дисплеју се приказује:

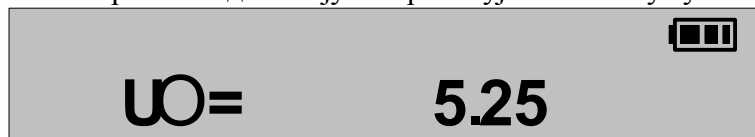
ако има грешака при комуницирању са фискалном меморијом, и

ако нема грешке.

Тестирање батерије

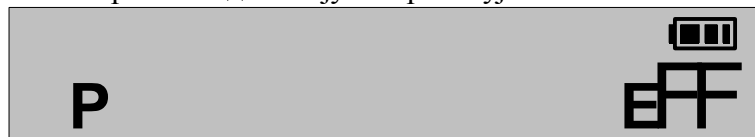
За време овог тестирања на дисплеју се приказује напон акумулаторске батерије:

Батерија је пуна ако је њен напон већи од 5.5V, и је потпуно испражњена кад је напон нижи од 4.8 V.

Тестирање сензора за папир

За време овог тестирања на дисплеју се приказује:

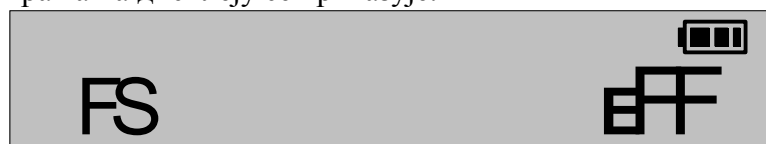
ако нема папира, и

ако има папира.

Тестирање RS 232 интерфејса

За време овог тестирања на дисплеју се приказује:

ако интерфејс не ради, и

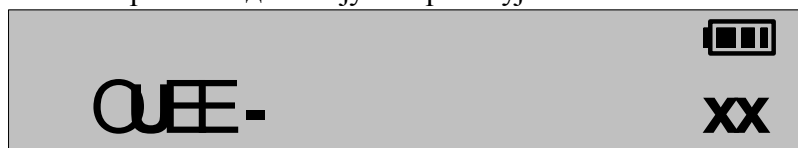

ако интерфејс ради.

Напомена: Пре овог теста је потребно прикључити специјални уређај на RS 232 приључак касе.

Тестирање тастатуре

За време овог тестирања на дисплеју се приказује:

где је XX код одговарајућег тастера. Кодови тастера су следећи:

▲	13	БК	14	ПНВ	15	ОД	16	УКЉ/ИСК	
БР	10	ПОН	11	КОЛ	12	5/10	18	АРТ	19
7	07	8	08	9	09	4/9	20	НП	21
4	04	5	05	6	06	3/8	22	МЗБ	23
1	01	2	02	3	03	2/7	24	ЗБИР	25
0	00	00	28	.	27	1/6	26		

Тестирање се обавља док се не притисне тастер “УКЉ/ИСК”. Ако се код притискања тастера не промени код на дисплеју раније притиснутог тастера, ово означава да тастер не ради.

РЕЖИМ КАЛКУЛАТОРА

Режим се покреће тастером 7 из основног менија касе”- “. Тада се на дисплеју укључи индикатор “CAL”. Овај режим нема фискалних функција и у њему каса ради као обични калкулатор.

Операције које се користе у режиму Калкулатора означене су на доњем делу тастера и представљене су у ниже наведеној табели. Резултат регистар-калкулатора огледају се визуелно.

Тастер	Дејство
“0 “ до “9” и “.”	Унос броја
“БР”	Брисање дисплеја
ПНВ +	Сабирање
БК -	Одузимање
КОЛ x	Множење
ПОН ÷	Дељење
ЗБИР =	Збир

Из режима Калкулатора се излази притиском тастера “УКЉ/ИСК”.

ПОДЕШАВАЊЕ САТА

Режим се покреће тастером 5 из основног менија касе ”- -“.

Дисплеј прво приказује информацију о датуму:

После уноса датума у формату ДД ММ ГГ потврђујемо притиском на "ЗБИР".

На дисплеју се приказује информација о времену:

После уноса времена у формату СС ММ потврђујемо притиском на "ЗБИР".

Код фискализоване касе могућа је само промена на зимско/летње време и то уколико је прво ураћен дневни извештај. Притиска се тастер «5» и на дисплеју се приказује:

или

Промена сата на + или – 1 сат поставља се притиском на 0 или 1.

Ако је каса фискализована подешавање времена може да уради само сервисер (видети сервисно упутство).